

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybecskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam, 201. szám.

Hirdetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy óra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap esti 6 óráig.

Szombat, szeptember 2.

A hazaszeretet oltára.

Nagybecskerek, szeptember 2.

(P. C.) Az olimpiai játékokhoz hason-
lóan, melyeken a klasszikus Hellas fiai
nemzeti istenségeiknek áldoztak, faji ön-
tudatukat kifejtették és fajszeretetüket az
athletika, a költészet és művészet pom-
pásan szép versenye által erősítették, —
modern kiállításaink is egy-egy oltárt emel-
nek a hazaszeretnek, bizalmat és re-
ményt adnak anyagi és szellemi törek-
véseinknek és gránitszilárd ragasztóval
kötik össze a nép összes rétegeit.

A kulturális fejlődés eszközei és utai
nagyon sokfélék ugyan, de az alapgon-
dolat, hogy úgy mondjuk: a vezérmoti-
vum ugyanaz: a görögök olimpiádok sze-
rint számítottak, mi a teljesített munka
mértéke szerint határozzuk meg az elmúlt
korszakok értékét; de működésünknek e
közszemlére való állításai egyszersmind
határkövei nemzeti életünknek.

Vasárnap, szeptember 3-án nyílik meg
a szegedi mezőgazdasági kiállítás nagy
ünnepélyességgel. Teljes csendben, vásári
reklám kürtök nélkül, szorgalmasan és fá-
radhatlanul dolgoztak előkelő férfiak e
kiállítás rendezésén, hogy a földművelés
terén teljesített nemzeti munkánknak mi-
nél tökéletesebb képét nyújthassák. Hogy
e munka nagy hasznát és rendkívül fon-
tosságát méltányolni tudjuk, elég ha ama
segédeszközökre gondolunk, melyeket a
sors a létért való nagy küzdelemhez ha-
zánk Istenáldotta földjében adott kezeinkbe
és örömmel s büszkeséggel látjuk, hogy
nemzeti gazdaságunknak ez az alapja ex-
tensive és intensive üdvösen gyarapszik
erőben és erősségben és így folyton új
életnedveket képes juttatni az ipárnak és
kereskedelemnek.

Annál nagyobb a szegedi kiállítás
fontossága nemzeti kulturánkra nézve.
Örvendetes tünetét látjuk benne annak,

hogy viruló metropolisunk nem abszor-
beálja fajunk összes energiáját, hogy az
államhatalmon kívül is működnek moto-
rikus erők, melyek az állami minden-
hatóságnak üdvözítő panaceáját nem min-
dig és mindenütt hiszik, hogy alkal-
mazni kell.

A szegedi kiállítás rendezőinek tett
erős és sikeres működése eléggé bizo-
nyítja, hogy nemcsak országunk szívében
érezünk meleg, életcsirákkal telített vért,
az egész szervezet nagy erein át is kering
ez a drága nedv, üdén és dusan lüktet
és tökéletesen közvetíti az anyagi és esz-
ményi értékek szükséges cseréjét.

Szegednek a hetvenkilencediki katasz-
trófa előtt volt már egy gyönyörű szép ki-
állítás, amely messze felülmúlta a vidéki
kiállítások szokott színvonalát és mint or-
szágos kiállítás teljes sikert vívott ki.

Evekkel később, midőn felsőes kír-
ályunk örökemlékezetű prófétai vigasz-
taló szavai: „Szeged szebb lesz, mint
volt.“ teljesedésbe mentek; midőn Szeged
mint az Alföld fővárosa hatalmasan fejlőd-
dik és Budapesten kívül hazánk legnagyobb
emporiuma, ismét megnyílnak a nemzeti
ideálok, a munka, a haladás, a béke
gyümölcszeinek csarnokai.

Számta ez a szép ünnep a jól teljesi-
tett kötelesség felemelő érzelmét mint
tetterőt és buzdítást és mint szent tü-
zet tartsa ébren polgártársaink szívében,
merítsen belőle a földművelés valamennyi
ágában tanulságot, hasznát, tapasztalást!

A kiállítás áldásos hatásai képezik
majd a legszebb elismerést, melyet annak
rendezői szünet nélküli fáradságukért, de-
rekas munkájukért és hazafias érdemeik-
ért köszönet és megemlékezéséppen arat-
hatnak

Chlumetzky Rátóton. A Grazer Tagespost szerint
Chlumetzky báró Rátóra utazott Széll Kálmán miniszter-
elnökhöz. Rátóton Chlumetzkyt maga a miniszterelnök
várta a pályaudvaron.

A szegedi kiállítás.

— Saját tudósítónktól. —

Szeged, augusztus 2.

(Sz.) Az alföld metropolisában, Szegeden
teljesen készen áll már a kiállítás és várja a
megnyitást, a mely holnap, vasárnap megy végbe
nagy ünnepélyességek közepett.

A magyar föld munkája ez a kiállítás, a
föld kulturájának föllendülése, s mikor a „Gaz-
dasági egyesületek országos szövetsége“ kar-
öltve a „Szegedi gazdasági egyesülettel“ hozzá-
fogott a rendezéséhez, korántsem gondolta, hogy
ilyen nagy méretű lesz.

Az igavonó barmok, tenyészállatok, lovak
kiállítása olyan magas fokon áll, a melyhez ha-
sonló alig volt még Magyarországon. De föllen-
dülését mutatja a kiállítás a magyar iparnak és
mezőgazdaságnak is, a mi csak újabb tanubi-
zonsága annak, hogy ha iparunk nem is, de
gazdaságunk első helyet foglal el abban az
európai versenyben, a mely rohamosan halad a
nyugati kultúra nivója felé.

A szakemberek véleménye ez, mert hiszen
köztudomású, hogy fajtárságot sehol sem tudnak
jobban nevelni, mint az alföldön. A magyar
fajnak ez a főereje s a mi parasztunk valósággal
becézi a jószágát.

Látja ezt mindenki, ha betenkint a gazdák
portájára s szinte megdöbbenőleg hat, hogy
mennyire háttérbe szorul ezzel szemben az
embernevelés. Az alföldi gazda, a kinek ez
képezi az egzisztenciáját, görcsös erővel ragasz-
kodik a földhöz és mindahhoz, a mi vele
jár, elhanyagolva közben a gyermekei nevelését,
a kiből aligha lesznek lateinerek, inkább jó
gazdák, terjesztői és apostolai a rohamosan fej-
lődő gazdaságnak.

Közben aztán rendkívüli nagy fontossága
van egy ilyen kiállításnak, mert a kisgazda, aki
mindent a praktikus oldaláról fog fel, nem képes
behatolni a nemzetgazdaságtan elméletébe, hanem
felbuzdul a nemes versenyben s csak fokozódik
a gazdasági haladás iránti szeretete, ámbar sok

A „TORONTÁL“ tárcája.

Nagybecskereki anekdotakincs.

V.

A „Torontál“ eredeti tárcája.

— Közli: r t. —

A félelmetes ivó.

Még mindég a hatvanas években vagyunk.
Volt nekem akkoriban Bácsvármegye egyik
tiszparti városában egy jó cimborám, kinek
polgári foglalkozása a patikarússág volt. Jó vig
bruder volt és ő hozzá a torontál-tiszpartiak
el-eljárógattak mulatni, meg mi természetesebb
egész a virtusságig inni; én magam sokkal szü-
kebb gyomru voltam, semhogy elmertem volna
menni, úgy hogy én ő velem csak akkor talál-
koztam, ha lábával együtt bő torkát erre bel-
jebb merte tenni Torontálba.

Volt azonban a Torontálból Bácskába járók
között egy emberünk, ki annyira letudta inni a
tiszaiakat, hogy a gyermekek, ha látták őt város-
kájukba érkezni, hamar beszaladtak az udvarba,
kiáltva hirül adva „bujjon el édes apám frissen,
mert itt van Ede bácsi.“

A hordószagu bor.

Bácskai patikáros barátomnál, az Isten
nyugosztalja Eleknek hívták, egy alkalommal,
mikor a mulató barátok már jóval éjfél után,
az előreláthatólag elfogyasztható borkészletet el-

intézték volna, a még mindég szomjasok leg-
szomjasabbja elkialtja magát „Elek, menj hát és
hozzál még bort.“ Elek lebecgett a pincébe és
hozott még egy jó nagy kancsóval; a poharak
teli töltetvén, a legelső ki belőle ivott, megszólal,
„Te Elek, hiszen ez a bor hordószagu.“ „Te szá-
már, hiszen nem lehet zsákszagu, ha hordóban
van“, volt az egész társaságot megnyugtató
válasz.

Hol van itt a lejáró?

Egy alkalommal egy sváb atyafi, már nem
emlékszem milyen ügyben, második emeleti la-
kásomban fölkeresett. Ügye előadása után a lép-
csőhöz évre, azt kérdezte tőlem, kérem merre
kell itt lemenni, én a lépcsőre mutattam, azt
mondva, itt ni, mire a sváb kételkedve azt felelte:
„az nem lehet, hiszen ezen jöttem én fel.“

A külömb apa.

Megesik a sváboknál gyakran, hogy az
öreg embert nem igen becsülik meg és e tekin-
tetben apjuknál sem tesznek külömbiséget.

Egy öreg sváb, a koci hátsó ülésén el-
helyezkedett fiától nagyon keményen kikapott,
mert a lovakat nem tudta fia megelégedésére
hajtani. Az öreg végtére megsokalta fiának épen
olyan kiméletlen, mint a szülőnek tartozó tisz-
teletbe ütköző viselkedését és félig siró hangon
azt mondta: „bezzeg ha én mertem volna apám-
mal úgy beszélni, mint a hogy te merészeled,
akkor nekem ugyan kijutott volna.“ „Na hiszen

derék egy apja is lehetett kigyelmednek“, volt
a fiu hetyke válasza, mire a bösz apa vissza-
vágott: „külömb is volt az a tiednél.“

A deputációk.

Egy nagy vagyonos sváb községből depu-
táció ment Bécsbe, természetesen a császárhoz.

Hogy mi járatban voltak és dolgukat hogyan
végezték, azt a világ szárnyára kelt krónika
nem terjesztette, de hogy a kiküldetésben eljárva,
Bécs város nevezetességeinek megtekintését a
Szt.-István templom kezdtek, az csak egészen
természetes.

A falu birája egész az elbáméskodásig
alaposan kívánt mindent megnézni és így egy-
szerre a templom közepén egyedül állva, társait
szem előtt vesztette; zavarjában egy uri ember-
től bevezetésül azt kérdezte: „mondja csak kérem,
ezen templom itt helyben épült.“ „Természe-
sen, hogy itt“, volt a válasz. „Mondja csak uram,
nem látta a mi nótáriusunkat?“ „Az önök nótá-
riusát? azt én nem ösmerem.“ „Az nem lehet,
hiszen azt az egész vármegye ösmeri, ön nem
ösmerne Krityanus urat? no de hát mondja
meg, akkor én hogyan találom a lakásomra?“
„Hát hol lakik az ur?“ Erre a mi falusi bíránk
a Leopoldstadt felé mutatva kezével, azt mondta:
„Erre lefelé a nagykorcsmában.“

A lateiner deputáció.

Ferenc császár idejében történt, hogy egy
délmagyarországi deputáció Bécsbe, a folség elé

igazság van azoknak a véleményében is, akik azt tartják, hogy az iskolából kell nevelni az okos gazdákat, hogy a magyar földből mentül több hasznot, gazdagabb életet tudjanak kioldozni.

A szegedi kiállítást rendező igazgatóság minden egyes tagja mély ismerettel és sok tapasztalattal rendelkező szakférfi, akik teljes ambícióval fogtak neki a nehéz munkának.

Hála Istennek, sikerült is a vállalkozásuk, mert a kiállítás immár elkészült, noha sokan félték tőle, hogy nem lehet az óriási anyagot kellő időre feldolgozni.

Nagyban élesztette ezt a véleményt az utolsó napok lázas munkálkodása, a melyből kijut még a mai, szombati napnak is.

Az egész terület hasonlít a hangyabolyhoz. Szébbnél szebb pavilonok között ezernyi dolgos munkáskéz mind csak iparkodik, sűrű-forog, hogy semmi kívánni való se maradjon hátra.

De olyan ez a kiállítás, hogy már maga a hely megválasztása az első, a mi rokonszenvet ébreszt. Az ujszegedi Erzsébet-liget, a mely szépség dolgában kiállja a versenyt a városligettel. — Árnyékos, lombos fáival üdvözlí az érkezőt; sétányai, parkírozott részletei szemet és szívet gyönyörködhető látványok s az egész millieu, a mely hatványozza a hatást, elenyészteti a foglalkozásokat.

Legtartalmasabb az állatkiállítás. Egész utcákat foglalnak el a marha és lóistállók, a hol szinte versenyre kellnek a szébbnél szebb állatok. A legfinomabb fajtól kezdve a legutolsó igavonó állatig képviselve van itt minden árnyalat, a melyek között éppen nem utolsó helyen állanak a torontáliaiak. Igaz ugyan, hogy tulnyomó részük csak ma, szombaton érkezik meg, de ez is csak azért van, hogy annál nagyobb legyen a gazdák között a hatás, láttára annak, hogy mit tud produkálni az ország leggazdagabb vármegyéje.

A mi azonban legjobban érdeklí Torontált, az a mezőgazdasági csarnokban van elhelyezve, a hol egy negyed részt foglal el három fülkényi területen a vármegye általános mezőgazdasági viszonyaira jellemző tárgyak, grafikus táblák és modellek kiállítása, melyet a torontáli gazdasági egyesület állított egybe.

Igy mutatják be a torontáli nagybirtokosok uradalmak javát s a legszebb a hasonlóak között az, a mi gróf Csekonicz Endre zombolyai, gróf Zichy Andor pészaki, Urban Péter törökbecsei, a zágrábi érsekség billédi, gróf Nákó Kálmán nagyszentmiklósi, Tallián Béla törökkanizsai, báró Baich Iván bocsári és tiszahelyesi, nemkülönbén Léderer Arthur és Károly csókai

birtokáról került ide. Jó részt foglal el a torontálvármegyei gazdasági egyesület által terjesztett magvak gyűjteménye, míg a kisczudák közül a következők állítottak ki a csarnokban: Hertyan Károly és Martis Albert Lajosfalva, Krumenacker József Nagybecskerek és Deffert Miklós Nákófalva.

Ebben a csarnokban van San Marco hercegné különálló kiállítása is, míg gróf Karácsonyi Jenő egész külön pavillonban mutatja be gazdaságainak terményeit.

Ezekben ismertetem általános vonásaiban a mi részünket, a részletekre visszatérek a megnyitás után. Itt még fölemlítendőnek tartom azt a nagy szakavatottságról és óriási fizikai erőről tanuskodó munkát, a melylyel a kiállítás torontáli részét létrehozta Marton Andor, a gazdasági egyesület kiváló titkára. Sok segítségére szolgált neki Klekner Ferenc, a zombolyai uradalom kirendelt segédtszije, nemkülönbén Réczey Ödön g. e. gyakornok.

A kiállítás tehát készen van s Szeged fellobogózt házakkal, ünnepi hangulattal várja a legmagyarabb főherceget s a kormány képviselőit, nemkülönbén az ország minden részéből ide seregülő vendégeket.

HIREK.

Tájékoztató.

Szeptember 28. Városi közgyűlés.

A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 8 óráig nyitva van; hölgyek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 7 óráig este urak részére is. Naponta zuhany-fürdő.

— Nagybecskerek városa a szegedi kiállításon. A vasárnap megnyitandó szegedi orsz. mezőgazdasági kiállításon Nagybecskerek városa is képviseltetik részét. A várost dr. Perisics Zoltán városi főjegyző fogja képviselni, ki tegnap este el is utazott Szegedre.

— Tanügyi kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Varju Tivadar pinkaffi állami polgáriszkolai segédtanítót jelenlegi minőségében a zombolyai államilag segélyezett községi polgári iskolához áthelyezte.

— Iskolaszéki ülés. A nagybecskereki közs. iskolaszék tegnap délután dr. Plechl Szilárd elnökle alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: Jeszenszky Nándor, dr. Brájjer Lajos, Krumenacker Ferenc, Weisz Izidor, Stakics Zsárkó, Blum Sándor, Baaden Károly, dr. Klein Mór, Szilvássy János, Benkóczy Illés, Wégling István és a bizottság jegyzője Váry Mihály. Az ülésen a következő tárgyak nyertek elintézt: Torontálvármegye kir. tanfelügyelője átiratban értesíti az iskolaszéket, mint ipartanodai bizottságot, hogy annak ő hozzá intézett megkeresését az ipariszkolai tanterv revíziójára vonatkozólag nem teljesítheti, amennyiben nem érzi magát indíttatva arra, hogy a nevezett tan-

terv revídiálását sürgesse. Egyben figyelmezteti az iskolaszéket, hogy az egynemű tantervben gyenge előképzettségű tanulók utasíttassanak az előkészítő osztályba. A bizottság elhatározta, hogy újabb megkeresést intéz a kir. tanfelügyelőhöz aziránt, hogy a tantervrevíziót ne a maga ügyköréből sürgesse, hanem a bizottság arra vonatkozó felterjesztését juttassa a vall. és közokt. miniszteriumhoz. A bizottság ugyanez ügyben megkeresést intéz a városi képviselőtestülethez is. Minthogy az ipariszkolai tanítók almazására vonatkozó felebbezési ügyben még eddig döntés nem történt, az ipariszkolai tanítók a kérdés végleges elintézéséig tovább is alkalmazásban maradnak. Egyben megkeresetik a város, hogy Dóri Zsigmond eddig ideiglenesen alkalmazott tanító fizetését továbbra is folyósítsa. Tárgyalta továbbá az iskolaszék a kir. tanfelügyelőnek Brájjer Gyula közs. tanító nyugdíjaztatására vonatkozó értesítését. (Erre vonatkozólag lásd mai hírlinket.) A bizottság a Brájjer tanító nyugdíjba vonulása folytán megüresedett állás betöltése iránt úgy intézkedik, hogy a nevezett tanító osztályába az eddigi kiegészítő tanítót rendeli be, a kiegészítő tanító állására pedig pályázatot hirdet. Ezután tudomásul veszi az iskolaszék a kir. tanfelügyelő átiratát, melyben felhívja a bizottságot, hogy a városnál egy tanügyi előadói állás szervezését szorgalmazza. A jövő évi iskolai költségvetést az iskolaszék jóváhagyja és elhatározza annak a városhoz való átterjesztését.

— A zsidók ujéve. Izraelita polgártársaink ujéve alkalmával a helybeli zsinagógában hétfőn este, kedden reggel és este, továbbá szerdán reggel tartanak istentiszteletet, mindenkor 6 órai kezdettel.

— Uj theologusok. A temesvári theologiai intézetben az új theologusok beöltöztetése ma d. u. 6 órakor megy végbe a szemináriumi templomban, mely előtt Hemmen Ferenc rektor-kanonok mond beszédet. Az ünnepélyes „Veni Sancte“ holnap d. e. 9 órakor lesz a székes-egyházban, melyet dr. Szentkláray Jenő kanonok pontifikál. Az új theologusok névsora a következő: Gallé István, Fett János, Hummel Vilmos, Kovács István, Márton András, Mester János, Simonicz Miksa, Suhajda György, Szikcsák Antal, Unterweger Lothár és Waldner Jakab.

— Szeged városa Magyar Gábornak. Szeged törvényhatósága a város érdemes fiát, Magyar Gábert tudvalevőleg diszpolgárrá választotta. A diszpolgári oklevelet csak még ezután kézbesíti a hatóság Magyar Gábor egyesrendi főnöknek nagyobb ünnepélyességgel. A rendfőnök a napokban Szegedre érkezik és ez alkalmával használja fel a hatóság arra, hogy diszpolgárának az oklevelet megfelelő módon átnyujtsa. Üdvözölő küldöttség viszi a diszpolgári oklevelet Magyar Gáborhoz szeptember 8-án.

— A t. g. egyesület ajándéka. A torontálvármegyei gazdasági egyesület a magyar gulyábeli szarvasmarha díjazására egy diszes kiállítású ezüst bikát ajándékozott. A diszműn a következő felírás olvasható: Első szegedi mezőgazdasági országos kiállítás. — A torontálvármegyei gazdasági egyesület tiszteletdíja. — I. díj.

járult. A küldöttség tagjai egy kivételével, ki tekintélyes vagyonos ember és mesterségére nézve pék, mind városi szenátor, tehát lateiner volt. Az uralkodó meghallgatván a küldöttek kérelmét, mindegyikhez külön latin nyelvű megszólítással fordult, első sorban azt kérdezvén, mi a neve és milyen tisztviselői állást foglal el; mindegyik megszólított latin nyelven felelt is; végre a mi pékmesterünkre is került a sor, ki nevéét és azt hogy „ego sum“ épen oly jól tudta válaszul elmondani: mint többi társa, de nem sokat habozva így felelt „Ego sum pecus . . . sis.“ A nem lateinerek kedvéért elég annyit, hogy pecus = barom.

A császári tanácsos.

Volt városunkban egy nagy vagyonu, de szűkszívű, tősgyökeres magyar származású uri ember. Szíve oly szűk volt, hogy abban a hazafiasság szent érzése nem tudott helyet találni. Az ilyen korcs magyar embereknek a Bach időben az Isten hamar felvitte a dolgát, vagy talán helyesebben mondanám így, hogy az ördög is a fiát segíti. Lett tehát a mi emberünkből mentől hamarabb kaiserlicher Raath. Ezen rangbeli emelkedés azonban nem gátolta őt abban, hogy vagyonát mindenféle üzleti vállalkozásokkal ne öregbítse. Többek között egy élelmes, talpra esett idevaló polgárral szövetségbe disznókereskedés céljából. Azonban a nagyságos tanácsos urnak ezen üzletégbeli végleszámolása is, úgy mint a többi, a bíróság által jutott befejezéshez.

A tanácsos urral szemben az üzlettárs a bíróság előtt maga allegált és ellenfelének mindég megadta teljes címét, a császári tanácsos ur és disznó-kompanistám.

Ki itt az ur!

Volt e városnak valamikor egy polgármestere, kinek ötletességeit hajdanta országszerte ösmerték. Ezen polgármesterünk, az imént megemlített tanácsos urat magához kérte, de ez vissza üzent, hogy a császári tanácsos nem megy el a polgármesterhez. Erre a replika az volt, hogy a polgármesternek a császári tanácsossal semmi dolga sincsen, hanem, hogy ő inkább a háztulajdonos . . . urat kéri és ha eljönni vonakodnék, akkor majd küld érte.

Az így záradékolt üzenetet a tanácsos ur is megértette és megjelent a polgármesternél, ki is ily kérdéssel kezdte: „Nos Sz. ur, miért nem akart eljönni? Kérem én nem vagyok Sz. ur. (Már t. i. ő azt gondolta, hogy őt más címezés illeti meg). A polgármester pedig vissza-szólt: „Az igaz, hogy itt az ur nem ur, mert itt én vagyok az ur, tehát ön itt csak Sz.“

A szamaras doktor.

Hogy milyen specialitása Nagybecskereknek a szamarasság, azt csak az tudja, ki itt járt. Csalatkozik az, a ki azt hiszi, hogy a vízvezetéknek minden módozatait ösméri mindaddig, a mig az idevaló szamarasságot is nem látta. Élt városunkban a nem rég mult időben ezen

mesterséget űző egy érdekes egyéniség, ki egy alkalommal oly cselekményt követett el, a melyet nagyon komolyan és bensőleg megbánt. Ezen megbánását két rendbeli fogadkozással tetézte. Az egyik az volt, hogy elzárándokolt Jeruzsálembé; a másik pedig az, hogy megbánt cselekményének évforduló egész napját a templomban tölti el, mivel pedig ennek első évfordulója éppen a zsidók hosszú napjára esett, bár buzgó lutheránus volt, mindég a zsinagógában töltötte el. Még egy harmadik fogadalmat is tett, hogy többé szeszes italt nem iszik, ezt is hiven megtartotta. Mikor Jeruzsálembé zárandokolva a tengeri utat Konstantinápolyból Jaffáig megtette, az alatt a hajón egy nagyon régi kiadású kuruzsoló könyvet egészen megtanult, úgy hogy hazájába visszatérve, csak a betegségű esetek fölismerésére irányította éleslátású szemét. Mire tehát a diagnózis megejtésre elég rátermettnék érezte magát, belefogott a gyakorlati terápiába. Mellesleg mondva a ficamodások és csonttörések helyreigazításában tulajdonított magának különös jártasságot, a mit avval is erősítgetett, hogy ő azt oly gyors energiával tudja megtenni, hogy paciensei a harmadik utcába elhallatszól ordítással szoktak reagálni. Tudni való dolog, a tehetősebb betegekhez, sulyos és kétséges kimennellett fenyegető esetekben, legtöbbsnyire mikor már késő, a fővárosból szoktak tanárt hivatni. Egy itteni volt bíró ellenben nagyon nehéz betegségében a jeruzsálemi doktorhoz fordult, ki

— **Jegyzői iskola megnyitása.** A dr. Dellimanics Lajos alispán igazgatósága alatti Torontál-megyei községi és körjegyzői szakiskola 1899/1900. évi XI. évfolyama az iskola intézőségének 1899. aug. 28-án tartott értekezletében hozott határozat folytán holnap 1899. évi szeptember hó 3-án délelőtt 11 órakor nyitattik meg a felső-kereskedelmi és polgári iskola épületében s az előadások már másnap szeptember 4-én megkezdődnek. A megnyitáshoz az érdeklődő közönség tisztelettel meghívatik. Az iskolába felvételre jelentkezett 53 egyén, ebből 30 lett felvéve. Dr. Dellimanics Lajos alispán igazgató elnöklése mellett az iskola tisztikara következőleg alakult meg: ügyvezető-igazgató: Hegedüs János; ügyész: dr. Végh Lajos; pénztárnok: dr. Riesz Jakab; könyvtárnok: Bielek Antal; jegyző: Kende Ferenc; orvos: dr. Nónay Pál.

— **Tűz.** Tegnap a késő esti órákban tüzet szignáltak az összes városi tornyokon. A tűz oltóság csakhamar ott termelt a tűz színhelyén, egy az écskai sorompón kívül fekvő szérüs-kerten, hol egy nagy kazal szalma égett. A kazal földig leégett, de a szomszéd kazlakat sikerült a tűzoltóknak megmenteniök.

— **Elismerés egy nagybecskereki tanítónak.** A napokban adtunk hírt arról, hogy a nagybecskereki községi iskola kitünő tanítója, Brájer Gyula nyugalomba vonult. Most pótlólag örömmel említhetjük meg, hogy dr. Wlassics Gyula, vallás- és közoktatásügyi miniszter a nyugdíjazást jóváhagyó rendeletében egyszersmind köszönetét és elismerését nyilvánította a derék tanítónak 38 évi ügybuzgó és sikeres tanítói működéséért. — A közs. iskolaszék is kifejezést adott tegnapi ülésében buzgó tanítója iránti elismerésének. Dr. Plechl Szilárd elnök meleg szavakban méltatta a veterán tanító érdemeit, mire az iskolaszék egyhangulag kimondotta, hogy sajnálattal veszi Brájer Gyula távozását, annak sok évi buzgó működéséért jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavaz és arról őt kivonatlag értesíti.

— **A pestis.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. évi 58.961. sz. alatt a fertőző betegségek behurcolásának megakadályozása tárgyában a következő rendeletet intézte valamennyi közlekedésügyi hatósághoz: Tekintettel az Oportóban előfordult pestis-esetekre, a m. kir. bel-, pénzügy- és földművelésügyi miniszter urakkal, valamint az osztrák cs. kir. kormányval egyetértőleg, a fertőző betegségek behurcolásának megakadályozása végett Egyiptomból származó bizonyos áruk és tárgyakra nézve f. évi június 5-én 37.861. sz. alatt kelt rendelettel elrendelt behozatali és átviteli tilalmat Portugáliára kiterjesztem. Ezen rendelet azon napon lép hatályba, a melyen az illető vám-, illetve révhatóságok tudomására jut. Budapest, 1899. évi augusztus hó 31-én. A miniszter helyett: Csörgeő, s. k. államtitkár.

a szamarasságot azonban még tovább folytatta, de assistensekkel láttatta el. Mikor már a nehéz beteg bírót, ki különben iskolatársam és barátom is volt, több napja gyógykezelt, kérdezőleg közöltem a doktorral azon szomorú hírt, hogy a bíró sokkal rosszabbul van, mire a bölcs Mihály bácsi válasza az volt: „Hja kérem, az természetes, hogy most rosszabbul van, mert az én kurántól megmozdult benne a betegség és az most neki mindenütt nagyon fáj, de ha a betegség belőle kimegy, akkor ő ki fog gyógyulni.“ Mihály bácsi csak egyben tévedett, nem vette észre, mikor ment ki szegény bíró barátom a betegségből.

Ki látott már döglött szamarat?

Kevés embert ösmertem ki erre azt felelte volna, hogy igenis látott. Mindenkor kedvem telt abban, hogy az engem eltöltő kételyt alapos tudással tüntethessem el és így a szamar rendes kimulása is tudnivalóval töltött el.

Fordulhattam volna-e illetékesebb emberhez, mint Mihály bácsihoz, kinek kezén oly sok szamar, meg később ember is megfordult. Mondja csak Mihály bácsi, szokott-e a szamar megdöglölni? Kérdezem. „Szokott az uram, de ritkán“, volt a bölcs megfigyelő válasza, ki bölcsességét avval is igazolta, hogy ellene kuruzslás okából keletkezett három ítéletnek jogerőssé válása előtt elment oda, hol a kurák nem sikerüléseért egyenlő igazsággal hunynak szemet.

(Folytatjuk.)

— **A beiratások.** A tegnapi nappal beköszöntött újra az iskolaév. A beiratások kezdetével ismét megélelült a város. Papák, mamák és egy csomó nebuló sűrű forog, a míg a beiratáson, könyvvásárláson és kosztoshely-keresésen tulesik. — Az iskolai tanév előhirdetője minden esztendőben a hagyományos könyvpiac. Az apró kis csemetéktől kezdve (kik azonban nagy reményűek) a kamaszkorban levő nagy diákokig megtalálni itt minden rendű iskolás fiut. Röpülnek a könyvlapok és szeddelik a levegőt hangos, kínáló kiáltások: — Ovidius, Homéros, Plató . . . , azután meg: logarithmus, Moczni-Schmidt . . . s egyéb ily tudományos szövegek. Belesodródik a jámbor sváb atyafi is a diákforgatagba s bizony megesik, hogy egy-két garabonciás becsapja a járatlan, falusi öreget. Megkezdődött a könyvvásár s vele együtt beköszönt a komolyságot hirdető, borongós szeptemberi hangulat. Mert szomorú oldala is van ennek a mozgalmas képnek. A kis öcsőjüket és a kis hugainkat, akik pedig teljesen ártatlanok abban, hogy immáron a börtövetést is kitalálták, kézen fogja a mamájuk és a papájuk és mindenféle szép csalóka szóval, meg olyan cukorral, aminek az utóze keserű, beviszik azokba a házakba, amelyeket apró emberek gyötrelmére építettek a tirannusok és átadják a tanító bácsinak, hogy neveljen belőlük embert. En istenem, milyen keserves az, amikor a kicsi embert befogják a hámba és a kis szilaj csikónak, akinek eddig játék, játék és játék volt az élete, huzni kell a tanrendszer csikorgós taligáját. Itt kezdődik az élet, a kötelességek, a gondok, a bajok . . . Itt lesz igazán keserves a könyv, amikor a kicsi autokrata észreveszi, hogy idegen hatalmak szólnak bele a programjába és ráerőszakolják magukat s a kicsi ereje vergődik a nagy súly alatt, itt lesz az ember először boldogtalan, reményvesztett, szegény, megalázott emberke, meg rab és gonosztevő, mert ezek a házak olyan fura renddel vannak berendezve, hogy se cigaretázni nem szabad bennük, se földhözcsapni a másik embert, és az emberke lépten-nyomon beleütközik az utjában, amíg ember lesz belőle, valami törvénybe . . . Ez, a hervadásos hónap hozza meg a szezon. Akcióba lép a pihenő világ, valósággal mozogni kezd a föld. Megelevenednek az utcák; szertesét csavarognak a kis iskolás gyerekek, majd az iskolák előtt csoportokba verődve, hancuroznak, lármáznak. Szinte jól esik lárnak, ez a kis rendetlenkedés, a sablonos rend és kimerítés után.

— **A „fogművesek.“** A belügyminiszter folyó évi 90.948. sz. alatt körrendeletet adott ki a „fogműves“ (fogtechnikus) cím kötelező használatára tárgyában. A körrendelet a törvényhatóságokhoz van intézve, tartalma a következő: Tudomást nyervén arról, hogy a tisztán fogászati iparikkal (műfogak, fogsorok, obturatorok stb.) készítésére jogosult s magukat leggyakrabban „fogtechnikus“-oknak nevező egyének, cégtábláikon, hirdeteikben stb. működési körük megjelölésére különféle önalkotta címeteket használnak, melyek nagymértékben alkalmasak arra, hogy iparüzési jogosultságuk terjedelmé és lényege tekintetében a nagyözöniséget megtévesszék; a közegészségügy érdekeinél fogva s annak megakadályozása végett, nehogy a kuruzslásra, vagy jogosulatlan orvosi gyakorlat üzésére ez által is alkalom nyújtassék, az 1876. évi XIV. t. cikk 52. §-a alapján ezennel elrendelem, hogy csakis fogtechnikai készítmények előállítására és eladására jogosított, de foghuzásra, fogtömésre és bármiféle egyéb szájbeli műtétekre nem jogosult s magukat leginkább fogtechnikusoknak nevező egyének, hatás- és üzletkörüket megjelölésére ezen túl minden körülmények között kizárólag csak a „fogműves“ vagy „fogtechnikus“ elnevezést használhassák. Megtiltom egyuttal ezen és minden más elnevezésnek oly rövidített használatát is (pl.: Dt=dentist), mely a közönség megtévesztésére alkalmas lehet. Az a „fogműves“ (fogtechnikus), a ki szabályszerű jogosítvány nélkül fizetésért vagy jutalomért fogorvosi teendőt végez, az 1879. évi XL. t. cikk 32. §-a alapján a kir. járásbíró által — a ki pedig fizetés vagy jutalom nélkül végez fogorvosi teendőt, az 1876. évi XIV. t. cikk 43. és 7. §§-ai alapján a köz-igazgatási hatóság által büntetettik. Az a fogműves (fogtechnikus), aki őt jogosan meg nem illető oly címet vagy rangfokozatot használ, a mely által a közönség tévutra vezetettik, az 1879. évi XL. t. c. 45. §-a értelmében a közigazgatási hatóság által, az a „fogműves, fogtechnikus pedig, a ki cégén, nyomtatványain vagy hirdeté-

seiben oly jelzőket, jelvényeket vagy adatokat használ, melyek a tényleges üzleti viszonyok, vagy a valóságnak meg nem felelnek, az 1884. évi XVII. t. c. 157. §-d) pontja alapján, az iparhatóság által büntetendő. Az 1879. évi XL. t. c. alapján kiszabott pénzbüntetések az 1892. évi XXVII. t. c. 3. §-ában, az 1876. évi XIV. t. c. alapján kiszabottak ezen t. c. 7. §-ában, végül az 1884. évi XVII. t. cikk alapján kiszabott pénzbüntetések ezen törvénycik 165. §-ában megjelölt célokra fordítandók. Ezen rendeletem folyó évi november hó 1-én lép életbe. A miniszter helyett: Jaka bffy s. k., államtitkár.

— **Az idegfájdalom és kísérői.** Valamiképpen az előrs csapata ingerli az ellenséget a nélkül, hogy nagy veszteséget okozna neki, azonképpen az idegfájdalom, mely magában véve nem veszedelmes betegség, kifárasztja áldozatait, a kiket a vérszegény, gyöngé vért és a kimerült idegek következtében elgyöngült emberek közül szed. Mint az előrs katonái, ez a betegség is hirtelen és minden oldalról támad. Egyszer a fejet, az ideget és a fogat támadja meg, hogy azután egészen váratlanul hátgerinctáját vagy oldal-szurás alakjában lépjen föl a test más részén. A betegségnek azt a fajtáját mondja el Bugnon kisasszonynak (Torny-le-Grand Svájc) következő levele:

— A Pink-pilulának köszönhetem, hogy egészségemet visszanyertem. Rettenetes idegfájdalom, mely hosszú idő óta kínozta, sajnálatra méltóan vérszegénnyé tett és annyira elgyöngített, hogy semmit sem tudtam dolgozni. Ejjente nem hunytam be a szememet és annyira izgatott voltam, hogy minden tagom fájt. Azt hiszem, hogy vérem a felével megfogyatkozott és rettenetes idegfájdalmat kellett kiállanom. Egy újsághír a Pink pilulára terelte figyelmemet. Próbált tettem vele és már az első skatulya is javulást hozott. Miután több skatulya pilulát fogyasztottam el, erőm visszatért, éjjel jól tudtam aludni, jó étvágyam lett és idegeim lecsöndesedtek. Ma ismét teljesen egészséges vagyok és napi munkámat kifáradás nélkül végezhetem. Hozza levelemet nyilvánosságra, hogy mások is okuljanak belőle.

Erdemes a megemlítésre, hogy a Pink-pilulák elérte gyógyulás kettős irányban hatásos. A vér erősítésével és megújításával képesés tették Bugnon kisasszonyt arra, hogy ellenálljon a fájdalomnak és az idegrendszerre való közvetlen hatással meggyógyították magát a fájdalmat. Oldalszurás, ideges főfájás, Szt.-Vitus-tánc, mind olyan betegség, melyet a Pink-pilula az idegre való hatásával meggyógyít. A vér erősítésével és fölfrissítésével pedig a vérszegénységet és a reumatizmust gyógyítja meg. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerárban, Budapest Király-utca 12.

— **Ricinusolaj-gyár Nagybecskereken.** Mint értesülünk, Braun Armin helybeli gabonakereskedő, Fürstner volt szőnyeggyári igazgatóval és Mokry István a ricinusmag meghonosítójával városunkban ricinusolaj gyárat szándékoznak létesíteni. A gyár létesítése körüli előmunkálatok már oly előhaladott stádiumban vannak, hogy igen valószínű, miszerint a nevezett gyár működését jövő ősszel megkezdheti. A magot termelő kisgazdák a gyár részéről holdanként 20 frtnyi előleget élveznek kamatmentesen. Hogy mennyire jövedelmező a ricinusmag termesztése, azt a több évig folytatott kísérletek kellően igazolják. A gyár részéről nyújtott előnyök pedig lehetővé teszik, hogy kisgazdáink mindjobban felkarolhassák a mezőgazdaság ezen szépen jövedelmező ágát. A gyár létesítői legközelebb felhívást fognak intézni a kisgazdákhöz, melyben a magtermesztés és értékesítés feltételeit bővebben fogják megismertetni.

— **Orvosi szaktekintélyek elismerik,** hogy a Góliát-maláta sör nemcsak kellemes üdítő ital, hanem gyógycélokra is sikerrel használják. Így dr. Glaser H. Marcel (Budapest, Teréz-körút 20.) a következőket írta mult hó 13-án. A Kőbányai Király-Sörfőző R. T. tekintetes Igazgatóságához. Szivesen értesitem, hogy Góliát-maláta sörük úgy kellemes ízénél, mint különösen magas tápláló értékénél fogva kitűnően bevált és hogy azt főleg neurasthenicus betegeknek a legjobb sikerrel alkalmaztam. Mint eddig, úgy ezentul is melegen ajánlom.

— **Rejtélyes holttest.** T.-Becséről jelenti tudósítónk: Tegnap délután Aracs község közelében a vízben egy öreg kovácsmester holttestét találták meg. Hogy vajjon az öreg ember önként vetett-e véget életének, vagy pedig gyilkosságnak áldozata-e, azt a megindított szigorú vizsgálat fogja megállapítani.

— Nagy gabonatüz. Szegedről jelentik, hogy tegnap éjjel Tornópusztán Bierman Jónás ottani negybirtokos pusztáján nagy tűz volt. Több mint 2500 kereszt buza égett le. A tüzről azonnal értesítették a csantavéri tűzoltóságot, de mire kiértek, oltásról már szó sem lehetett, az asztagok teljesen lángban állottak, nagy része már le is égett. A kár körülbelül 8000 frt. A tűz valószínűleg a gép folytán keletkezett.

— A haza reménye. Hogy a lócsaklázás cigányoknál már velők született tehetség, mutatja a következő eset: A temesvári rendőrség tegnap letartóztatott két alig 8 éves cigánygyereket a nagy hírnevű Bócz családból. Nevük: Bócz Miklós és Abelu. Lovat loptak a mezőn, azután öreg tolvaj módjára eladták. Meg is itták az áldomást, a mikor azután a rendőrség rajta csípte a nagyreményű tolvajokat. A lovat a gazda átveheti a gyárvarosi telekbiróságnál, melyért a két fiatal tolvaj 62 frtot kapott.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Született: Erdélyán Ferenc, rk. városi vámszedő, leánya. — Kalasza János, rk. péksegéd, fia. — Franczuszky István, gk. napszámos, fia. — Szabó Károly, rk. földmives, leánya. — Jochum István, rk. cipész, leánya. — Ekkert János, rk. csizmadia, leánya. — Salamon Ádám, rk. kőmives, fia. — Aszner János, rk. géplakatos, fia. — Radanov Vazul, gk. napszámos, fia. — Latovlyev Manó, gk. földmives, fia. — Popov János, gk. napszámos, fia. — Stanul Nesztor, gk. napszámos, fia. — Schneider József, rk. raktárnok, fia. — Baló András, rk. földmives, fia. — Vukov György, gk. földmives, leánya. — Horváth Ilona, rk., cseléd, leánya. — Annau János, rk. gépész, fia. — Dr. Nemes Sándor, ev. ref. ügyvéd, leánya. — Borbély Mihály, rk. napszámos, fia. — Holcz József, rk. mozdonyvezető, fia. — Reitenbach József, rk. kőmives, leánya. — Szlavkov Vitélyos, gk. napszámos, leánya.

Meghalt: Rosuly Mária, gk. 4 éves, veselő. — Ottlinger Mihály, rk. 77 éves, molnár, billentyűk elégtelensége. — Kardos Anna, rk. 13 hónapos, bélhurut. — Marx Alfréd Oszkár, ág. ev. 6 hónapos, bélhurut. — Vastagh Pirocska, rk. 7 hónapos, görcsök. — Kozetkovits Rezső, rk. 8 hónapos, bélhurut. — Latovlyev Milankó, gk. 6 napos, életgyenge. — Kiss Sándor, rk. 11 napos, görcsök. — Hoff Magdolna, rk. 8 éves, vörheny.

x Senki ne mulassza el a kávé és tea szükségletét a hírneves kávé- és tea- (behozatali) áru házban, Fratelli Deisinger Fiume, beszerezni, hol kizárólag kávé és tea kapható a legjobb és legolcsóbb minőségben.

Színház és művészet.

— Az őszi idény. Somogyi Károly jelentéséből következőket közöljük: Személyzet: Somogyi Károly, igazgató és főrendező; Balla Kálmán, Peterdi Sándor, Szilágyi Dezső, szakrendező; Erdélyi Miklós, titkár; Békéssy Ferenc, karnagy; Országh Bertalan, igazgatói megbízott; Bozsai József, sugó. — Működő személyzet: Férfiak: Arday Attila, Balla Kálmán, Békéssy Ferenc, Bognár János, Bérczi Gyula, Országh Bertalan, Erdélyi Miklós, Gaidzomszky Pál, Hunyady József, Sz. Kóháry Pál, Miksai Emil, Perényi József, Peterdi Sándor, ifj. Sággy Lajos, Somogyi Károly, Szilágyi Odón, Szilágyi Dezső, Szarvasi Sándor. — Nők: Angyal Ilka, B. Csik Irén, Benkő Jolán, Bognárné Ilon, Borcsayné Erzs, B. Horváth Irma, Forrai Ferike, Hegyi Jolán, Kéry Jolán, H. Kőrösi Juci, Lányi Edith, Ó. Kocsi Ilonka, Kovács Mariska, Révész Erna, Révész Gizella, Tóvári Anna, Szohner Olga, Somogyiné N. Julia, Sörös Mariska. — Ferencz József főruhátárnok, disztemster, Horváth József főkellékes 3 segéddel, Vranits Tódor színházi fodrász, Deutsch József, Herold Ede színházi alkalmazottak. — E szezonban színre kerülő újodonságok: Gesák, operette; Baba, operette; B. A. L. E. K., operette; Diák kisasszonyok, operette; Görög rabszolga; „Szulamith“; Bibliás asszony, operette; Jaffet 12 felesége, operette; stb. Gyurkovits lányok, Himfy dalai, Teknős béka, Henschel fuvaros, Végrehajtó, Háló kocsik ellenőre, Aeneas papa, Vándor madár, bohózatok és vigjátékok. Arany lakodalom, történeti színjáték. Tanqueray II-ik felesége, Katonák, Fekete vér, Bűnös, Dreyfus kapitány (új átoldozásban), Két tacskó, stb. színművek és drámák.

— Perotti Lugoson. Levelezőnk jelenti, hogy a budapesti kir. operaház kiváló hőstenorja szeptember első felében Lugoson dalestélyt fog rendezni, melyen kivüle még Bartóky Matild operaénekesnő és Fodor Ernő zongoraművész fog közreműködni.

— Uj zenemű. Szávits László, városunk egyik széptehetségű fiatal diletáns zenésze, ki nemrég sikerült első szerzeményével lépett a nagybecskereki közönség elé, most egy újabb zenedarabot szándékozik kiadni. Szávics ur a következő felhívásban ajánlja művét:

A kitüntető elismerés és rokonszenv, melylyel a nagyközönség a napisajtóval együtt első zeneművemét fogadta, buzdítással szolgál nekem, hogy nagyszámú, kiadatlan szerzeményeim közül egy másodikikat is sajtó alá rendezzek. Bizalommal és lelkesedéssel bocsátom utjára kis munkámat, talán nem merő ábránd, ha hiszem, hogy az a közönség, melynek első sikeremet köszönhetem, ez alkalommal sem fogja támogatását tőlem megvonni. „Riadó induló“-m f. évi szeptember hó közepén fog kiadásomban megjelenni, melyre ezennel előfizetést nyitok. Árát 1 kor. 20 fillérben szabtam meg, mely összeget címre (Nagybecskerek, Szerb templom-utca) kérem egyszerű postautalványon a cím pontos megjelölésével beküldeni. Midőn erről értesitem a t. c. közönséget, maradok kiváló tisztelettel Szávits László.

— Szegedi kalauz. Az országos mezőgazdasági kiállítás alkalmából helyesnek látszott, hogy a városba érkező idegenek részére egy kisebb kalauz-könyv állítsák össze, amely magában foglalja a város térképét. A városról vannak már kalauzok, de mind nagyobb lélegzetű munkák és így drágábbak is, sem hogy a pár napra idejű idegen azokat megvásárolná. Ezért tervezett egy olcsó s amellet tárgyalagos utmutatót az Engelyomda, amelyet a kiállítás alkalmára megjelentet. Ennek a „Szegedi Kalauznak“ az ára mindössze a város térképével együtt 20 krajcár lesz és 64 oldalt foglal magában. Röviden el van benne mondva a város története, multja, jelene s részletesen tárgyalja mindazt, ami a városban megtekintésre érdemes. Ezenfölül 38, fényképfelvétel után készült illusztráció díszíti a füzetet, amely ebben a formában kétségkívül kelendőségre fog találni.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.
Érvényes 1899. szeptember hó 1-től.

Erkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Temesvár felől: délelőtt 11.38, délután 5.36, éjjel 10.29

Pancsova felől: délelőtt 10.33, délután 5.58.

Zombolya, Alibunár és Versecz felől: reggel 9.15, éjjel 10.29.

Zombolya felől: (keskenyvágányu pályaudvar) délelőtt 10.45, este 5.25.

Csösztelek felől: reggel 6.24, (csak minden kedden, pénteken és vasárnap.)

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:

Budapest, Nagy-Kikinda felől: reggel 7.52, délután 4.45, éjjel 10.22.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Temesvár felé: éjjel 3.00, délelőtt 10.00, délután 4.31

Pancsova felé: reggel 8.30, este 6.20.

Alibunár és Zombolya felé: reggel 3.00, délután 4.31

Versecz felé: reggel 6.15, délután 4.31.

Zombolya felé: (keskenyvágányu pályaudvar) reggel 5.05, délután 1.49.

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:

Budapest, Nagy-Kikinda felé: reggel 5.45, délelőtt 11.49, este 7.05.

TÁVIRATOK.

A király utja.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál“ ered. táv.) Bécsből jelentik, hogy ő Felsője a király holnap visszatér a csehországi hadgyakorlatokról.

Agyonlőtte a nővérét.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál“ ered. távirata.) Bécsből telegrafálják: Schiestl Vilmos ügyvéd ma összeveszett nővérével és azt civakodás közben agyonlőtte. A gyilkos tette elkövetése után nyomtalanul eltűnt.

A pestis.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál“ ered. táv.) Oportóból jelentik, hogy a kereskedő-egyesület választmánya elhatározta, hogy a királyhoz és a kormányhoz feliratot intéz, a melyben választ kér elő-

terjesztéseire. Tegnap délután gyűlést akartak tartani a kereskedők, de a hatóság megtiltotta. Mikor a kereskedő egyesület elnöke a kormányzó rendeletét a gyűlésen fölolvasta, a nagy néptömeg zajosan tiltakozott a tilalom ellen. A zajongó tömeget a csendőrség oszlatta szét, miközben néhány embert le is tartóztattak.

A Dreyfus pör végtárgyalása.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Rennesből jelentik: A hadi törvényszék mai tárgyalásán Hartmann őrnagy tanuvallomásában azt bizonyítja, hogy a lajstromot nem írhatta tüzeitiszt. Hermann őrnagy ezen kijelentése hosszú vitát provokált. A tárgyalás folyik.

Guérin.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból telegrafálják, hogy az ottani lapok szerint Guérin ügyben döntő fordulat várható, mivel a laboratorium igazgatója, továbbá a prefektúra építész és mérnöke helyszíni szemlét tartottak Guérin Chabrol utcai vára körül.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. szeptember 2.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilos	100 kilogr. ára		kilos	100 kilogr. ára		
		trüg.	trüg.		trüg.	trüg.	
Bánsági	6	76	8.30	8.35	80	8.65	8.70
Tiszavidéki	76	8.30	8.40	80	8.70	8.75	
Pestvidéki	76	8.25	8.35	80	8.65	8.70	
Bácskai	76	8.55	8.60	80	0.	0.	

Rozs	uj	elsőrendű	kilos		
			70-72	6.55	6.65
„	„	másodrendű	—	6.45	6.55
Árpa	„	takarmány	60-62	5.80	5.90
„	„	életi való	62-64	6.40	6.60
„	„	sőrfőzésre való	64-66	6.60	7.
Zab	„	—	39-41	5.55	5.65
Tengeri	ó	bánsági	—	4.85	5.
„	„	másnemű	—	0.	0.

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 2. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában az árak 5-10 krral olcsóbbak. Szállított 263.000 mm. buza; felmondott 17000 mm. tengeri. Kötetett:

Buza októberre	8.45—8.46
Buza 1900 áprilisra	8.75—8.76
Rozs októberre	6.65—6.66
Zab októberre	5.26—5.27
Tengeri augusztusra	4.88—4.89
Tengeri 1900 májusra	5.15—5.16

Nyiltér.*)

Míthogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dús szén-tartalmánál fogva, specifus óvóerő is a tífus, cholera és a gyermektiphoid-szerű tavaszi-nyári hasmenés ellen. Ehhez még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használatát folytán nagyon kedvező ösztétell és bőséges tejet nyer. A már meglevő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseknél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, nyugtató és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz —

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

os. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszertárban,
fűszerkereskedésben és vendéglőben.

*) Az o rovat alatt közöltek nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések. Lakás bérbeadás.

Egy utcai 4 szobából álló
lakás
november 1-étől Arany János-
utcában 4. sz. a (Amerika városrész) kiadó.
792-1.1 Bővebbet ugyanott.

K Á V É

Fiuméből

közvetlen a tengeri hajóról szétküldve

1 zsák 4 kgr. Rió kávé jó ízű	4.60
1 zsák 4 kgr. Portoriko kávé nagyszemű	5.60
1 zsák 4 kgr. Kuba kávé nagyszemű	5.76
1 zsák 4 kgr. Portoriko gyöngykávé	6.12
1 zsák 4 kgr. kék Jáva gyöngykávé	6.80

elvámulva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül. 428-16.14

Árjegyzéket és látkepes levelező lapot kívánatra ingyen küld

FRATELLI DEISINGER,
Fiume, szabad kikötő 32.
A magyarországi kávéok bevásárlási forrása.

Hirdetések

felvétetnek
a lap kiadóhivatalában.

Torontálvármegye alispánjától.
48033. szám. 1899. 789-3.1

Hirdetmény.

A módosi közkórháznál az eddigi éllemező szerződése folyó évi október hó 31-ik napján lejár, felhivatnak mindazok, a kik a jelzett kórház éllemezését folyó évi november hó 1-ső napjával elvállalni óhajtják, hogy egy korona bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat 100 frt, azaz: száz forint kötpénzzel ellátva folyó évi október hó 5-ik napjáig Torontálvármegye alispáni hivatalánál annál is inkább benyujtsák, mivel elkésetten beérkező ajánlatuk figyelembe vétetni nem fognak.

A szerződési feltételek, valamint az adagokénti egységárak az alispáni hivatal kórházügyi előadójánál a hivatalos órák alatt, vagy a módosi kórház igazgató főorvosánál megtekinthetők, az éllemezés időtartama három évre állapítatik meg,

köteles leend az éllemezési vállalkozó a szerződés megkötése alkalmával 200 frt, azaz: kétszáz forintot készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban óvadék fejében a vármegyei főpénztárnál elhelyezni, illetve a 100 forint kötpénzt még 100 forinttal kiegészíteni.

Nagy-Becserek, 1899. évi augusztus hó 28-án.

Dr. Dellimanics,
alispán.

A nagybecskereki szolgabírói hivatal.
10044. szám. 1899. 788-3.2

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésbe jött *Ittvarnoki* s *Ittvarnok* és *Rogendorf* községekre terjedő **körjegyzői állásra** pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik az említett állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket, eddigi működésüket s nyelvismereteiket igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényeket **f. évi szeptember hó 22-ig** hozzám annyival is inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A körjegyzői állás a következő javadalmazással van egybekötve:

Ittvarnok község részéről: 300 frt jegyzői, 15 frt közgyámi és 15 frt kézbesítői fizetés.

Rogendorf község részéről: 300 frt jegyzői, 15 frt közgyámi és 15 frt kézbesítői fizetés.

Azonfelül szabad lakás, szabad fűtéshez szükségelt szalma és 2 öl tűzifa és 400 öl házi kert hasznélvezete, magán munkálatok után szabályrendeletileg megállapított díjak beszedési joga.

Nagybecskerek, 1899. augusztus 28.
Főszolgabírói szabadságon:
Dr. Sal Ferencz,
fb. főszolgabíró.

Tamisácz szabályozó és belvizvezető társulat.
425. szám 1899. 791-1.1

Meghívó

a Tamisácz szabályozó és belvizvezető társulat által folyó évi szeptember hó 25-én d. e. II órakor Párdányban a társulati hivatalos helyiségben tartandó

rendes évi közgyűlésre.

- #### TÁRGYAK:
1. Az 1898. évi működésről szóló igazgatói jelentés tárgyalása.
 2. Az 1898. évi számadás tárgyalása.
 3. Az 1900. évi költségelőirányzat megállapítása.
 4. Az 1898. évi VIII. számú közgyűlési határozatra vonatkozó igazgatói jelentés tárgyalása.
 5. Földmivelésügyi m. kir. miniszterium 49449/V. 1. 1899. számú leirata alapján eszközölt felülvizsgálat bejelentése a fényi és módosi órházakra vonatkozólag.
 6. Nyugdíjválasztmány választása 3 évre.

Párdány, 1899. évi augusztus hó 26-án.
Elnök ur megbízásából:
Petricovics Róbert,
igazgató.

M. kir. államépítészeti hivatal Nagyecskereken.
1773. II. szám. 1899. 786-3.2

Hirdetmény.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága 1899. évi július hó 17-én kelt 910/4008. számú határozatával a módos-
écskai tvh. közut 51-7-52-15, a pancsova-
kubini tvh. közut 8-188-9-684. és a
bánlak-alibunári tvh. közut 14-350-
15-350 km. szakasz kiépítését és henger-
lését 11648 forint 62 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1899. évi szeptember hó 21-ik napjának d. e. 10 órájáig a torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetjük.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap délelőtt 9 órájáig a nevezett hivatalba annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Nagy-Becserek, 1899. évi augusztus hó 22-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.
Faur,
kir. főmérnök.

Torontálvármegye török-becsei járás főszolgabírája.
8816. szám. 1899. 784-3.3

Pályázati hirdetmény.

A törökbecsei járásba kebelezett Melencze községben lemondás folytán üresedésbe jött I-ső **segédjegyzői állásra** pályázatot nyitok.

Felhivom mindazokat, kik ezen évi 620 frt fizetés, 40 frt utiátalánnyal javadalmazott állást elnyerni szándékoznak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi szeptember 8-ik napjáig hozzám annyival is inkább benyujtsák, mert későbbben érkező folyamodványok figyelmen kívül hagyatnak.

Török-Becsén, 1899. augusztus 28-án.
Lowieser,
főszolgabíró.

Legfinomabb hegyi csemege-szöllőt

5 kilós kosárban (765-3.2)
minden posta- és vasutállomáshoz
1 frt 80 krért
bérmentve szállít
Reinfeld S., Versecz.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének Nagybecskereki Fiókraktára Bégapart.

Ajánljuk: a legfontosabb védekező eszközöket a szőlőpusztítás megakadályozására a **V. Vermorel Villefranche-i** világhírű cég gyártmányait, melyek kizárólagos képviselői vagyunk Magyarországra. S miután silány utánzatok is vannak ily elnevezés alatt forgalomban, óva intjük a gazdaközönséget a beszerzésnél erre figyelemmel lenni. (504a-84.38)

Aussigi I-a Rézgálicz

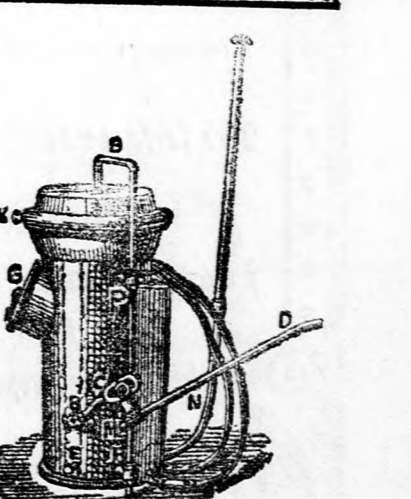
jegecsekben, vegytiszta, a peronospora elleni védekezésre a leghatásosabb szer.

Továbbá szavatolt elsőrendű minőségben: gépolajok, kocsis- és szerzámkenőcsök, fertőtlenítő és feltöltő szerek, gabona- és gyapju-zsákok, kötélárúk, szalonna, zair, kőszén, műtrágyák stb.

Adriance, Platt & Co. Poughkeepsie, New-York, Amerikai gépgyárosok fűkaszáló, marokrakó és kéveköttő aratógépeit, melyekről a legjobb bizonyítványok állnak rendelkezésünkre. Ekéket, gabonarostákat és minden egyéb gazdasági gépeket.

A V. Vermorel eredeti szőlővédekező eszközeinek ismertetését és szövetkezeti „Üzleti Érteitőnköt” kívánatra bérmentve megküldjük.

Megrendelések és egyéb kérdések a Torontálvármegyei gazdasági egyesület titkári hivatalához intézendők.

1511. kig. szám. 1899.

785-3.2

Arverési hirdmény.

Farkasd község előljárósága közhírré teszi, hogy a „Torontál-Erzsébetlak“ község határa mellett elvonuló, mintegy 500 hold réti területre kiterjedő **vadászati jog, 1900. évi január hó 1-től** kezdve egymásután 6 évre Farkasd község házábanál 1899. évi szeptember hó 25-én d. e. 10 óra-**kor tartandó nyilvános szóbeli árverésen** a legtöbbet ígérőnek bérbeadni fog.

Mire versenyezni szándékozik azzal hivatnak meg, hogy a többi árverési feltételek alóli előljáróságnál megtudhatók.

Farkasd község előljárósága.

A Kőbányai Király-Sörfőző
részvénytársaság
Góliát-
MALÁTASÖRE

a legegészségesebb,
legtáplálóbb és legkellemesebb
üditő-ital.

Dr. Korányi és dr. Kéty egyetemi tanár urak
gyógyóelőokra is ajánlják és
idegbajokban, vérszegénységnél,
emésztési zavaroknál, gyengeség-
nél stb. kiváló sikerrel használ-
tatik.

Kapható minden jobb
fűszerkereskedésben és
vendéglőben. 427-30.19

Óvakodjunk utánzásoktól.

KATHREINER-FÉLE

Kneipp
maláta kávé.

Nagymama nem is!

Évek óta kitünő pótléknak bizonyult a babkavéhoz. — Ideg-,
szív- és gyomorhajoknál, vérszegénységnél orvosilag ajánlva.
Legkedveltebb kávéital a családok százezereinél.

28-10.7

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmnü a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZSIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggéppel, 500 műmelléklettel, 60 színes mülappal
50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven.
Terveben, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és je-
lentős ez a vállalkozás.
A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet.
Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez.
Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhü ábrázola-
tok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és
írásmasolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített történelmi muzeumot nyújtanak az előfizető-
nek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból,
családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemkekéről egybegyűjtött s a
legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét,
az egészek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik.
Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója
barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen.
A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy,
magyar vállalatát a nagy közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét
kötetben

famentes, tehát soha meg
nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívül diszes félbör-
kötésben, bőrháttal és
vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy
kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes
kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog
közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszes be-
kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkinti 30 kros füzetekben
minden rendes hazai könyvtárunknál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkinti utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések, a helyi könyvkereskedéshez vagy alóli kiadóhoz intézendők.

Tájékoztató képes prospektust

vagy
mutatónyfüzetet

ingyen és bérmentve

kald a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Nyomatott Pleits Fer. Pál kiadónál, Nagybecskerekén.